[2023] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ

ਕਾਮੂਕੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2023 ਦਾ 3799)

16, ਮਈ 2023

[ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਜੇ ਕੇ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ ਜੇ.]

ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ, 1989-ਉਪ ਧਾਰਾ 123 (ਸੀ) ਅਤੇ 124-ਰੇਲਵੇ ਯਾਤਰੀ (ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਢੰਗ) ਨਿਯਮ, 2003-ਨਿਯਮ 7-ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ - ਪੀੜਤ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਅਤੇ ਪਟੜੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਕੱਟਣ ਸਮੇਤ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ-ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੌਤ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ-ਰੇਲਵੇ ਦਾਅਵਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਦਾਅਵਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਅਸਲ ਯਾਤਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾਃ ਐਫਆਈਆਰ, ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮ, 2003 ਦੇ ਨਿਯਮ 7 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ' ਤੇ, ਇੱਕ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਏਡਬਲਯੂ 1 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ, ਦਾਅਵਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਨ। - ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਯਾਤਰੀ ਸੀ, ਏਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਰੇਲ ਟਿਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਰਾਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲਈ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ - ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਯਾਤਰੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵੈਧ ਟਿਕਟ ਸੀ, ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬੋਝ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ-ਇਸ ਲਈ, ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

ਆਯੋਜਿਤ 1. ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ., ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮ, 2003 ਦੇ ਨਿਯਮ 7 ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਏਡਬਲਯੂ 1 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਡੀਆਰਐਮ ਦੁਆਰਾ 7.6.2017 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਗਲਤ ਅਤੇ ਸੈੱਟ-ਸਾਈਡ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 17][407- ਜੀ-ਐਚ; 408-ਏ]

2. ਹੁਣ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਨੇਕਦਿਲ ਯਾਤਰੀ ਸੀ? ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਏਡਬਲਯੂ 1 ਦਾ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਰੇਲ ਟਿਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ, ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਏਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਉਸਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲਈ ਟਿਕਟ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। 10/- ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 27.9.2014 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤ੍ਰਿਚੀ ਦੁਆਰਾ 14.11.2014 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮਿਤੀ 7.6.2017 ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਯਾਤਰੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵੈਧ ਟਿਕਟ ਸੀ, ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉੱਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦਾਅਵਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਯਾਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ ਰੇਲਵੇ ਟਿਕਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਬੋਝ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਕਿ ਰਿਕਵਰੀ ਦੌਰਾਨ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 18][408-ਬੀ-ਐਫ]

3. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੀਨਾ ਦੇਵੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਇੱਕ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ 27.9.2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਯਾਤਰੀ ਟ੍ਰੇਨ ਨੰ. 5684 ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਨੇਕਦਿਲ ਯਾਤਰੀ ਸੀ। ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਗਲਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 124 ਏ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾਵਾਂ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ) ਨਿਯਮ, 1990 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 19][408-ਐੱਫ.ਐੱਚ]

4. ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 25.7.2016 ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਯਮ, 1990 ਵਿੱਚ 01.01.2017 ਤੋਂ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 4,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਲੇਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ 7% ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਅੰਤਿਮ ਅੰਕੜਾ 8,00,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 8,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 20,23][409- ਏ-ਬੀ; 411-ਈ-ਐੱਫ]

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਰੀਨਾ ਦੇਵੀ (2019) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 572: [2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 417; UOI ਬਨਾਮ ਰਾਧਾ ਯਾਦਵ (2019) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 410: [2019] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 741-ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ.

ਜੈੱਟੀ ਨਾਗਾ ਲਕਸ਼ਮੀ ਪਾਰਵਤੀ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ 2011 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਏਪੀ 828; ਕਾਮਰੂਨਿਸਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2019) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 391; ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਦਿਲੀਪ ਅਤੇ ਹੋਰ 2019 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 2119-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 1992 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਮ. ਪੀ. 96; ਗੁਰਚਰਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ 2014 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨ ਲਾਈਨ ਡੇਲ 101-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2018] 4 ਐਸਸੀਆਰ 417 ਪੈਰਾ 7 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2019] 1 ਐਸਸੀਆਰ 741 ਪੈਰਾ 7 ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(2019) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 391 ਪੈਰਾ 10 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2023 ਦਾ 3799.

ਮਦਰਾਸ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੂਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 26.03.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਸੀਐਮਏ ਨੰ. 2019 ਦੇ 2442.

ਸੇਂਥਿਲ ਜਗਦੀਸਨ, ਸਜਲ ਜੈਨ, ਐਡ. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਵਕੀਲ ਅਮਰੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼ਰੋਦੀਪ ਰਾਏ, ਸ਼ੈਂਟੀ ਉਦਯ ਸਾਗਰ, ਵਿਵੇਕ ਨਾਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਲਕਾ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ ਬੀ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਜੇ ਕੇ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ 26.03.2021 ਨੂੰ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਵਿਭਿੰਨ ਅਪੀਲ ਨੰ. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ 2442/2019 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਨੇਕਦਿਲ ਯਾਤਰੀ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰੇਲਵੇ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਚੇਨਈ ਬੈਂਚ ਦੇ 29.06.2017 ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੁਚਾਮੀ @ਮੁਥੁਸਾਮੀ ਦੀ ਮੌਤ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ।

3. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ 27.09.2014 ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਮੁਚਾਮੀ @ਮੁਥੁਸਾਮੀ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1 ਦਾ ਪਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2 ਅਤੇ 3 ਦਾ ਪਿਤਾ) ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਕਰੂਰ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ 3) ਨਾਲ ਲਾਲਾਪੇਟਈ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਕਰੂਰ ਦੀ ਰੇਲਵੇ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਟ੍ਰੇਨ ਨੰ. 56841-ਤ੍ਰਿਚੀ ਈਰੋਡ ਯਾਤਰੀ ਕਰੂਰ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਰੇਲਗੱਡੀ ਮਹਾਦਨਾਪੁਰਮ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਡੱਬੇ' ਚ ਭਾਰੀ ਭੀੜ ਅਤੇ ਰੇਲਗੱਡੀ ਦੇ ਝਟਕੇ ਕਾਰਨ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਚਾਨਕ 90/200-300 ਕਿਲੋਮੀਟਰ 'ਤੇ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਅਤੇ ਟਰੈਕ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਰੇਲਗੱਡੀ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿਰ ਕੱਟਣ ਅਤੇ ਕੱਟਣ ਸਮੇਤ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ।

ਹੱਥ. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਕਰੂਰ ਵਿੱਚ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਰੇਲਵੇ ਦੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਕਰੂਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਗਣ ਕਾਰਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਗਾਂ ਉੱਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗਣ ਅਤੇ ਸਿਰ ਦੇ ਸਿਰ ਕੱਟਣ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੇਲਵੇ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਚੇਨਈ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ 25.07.2016 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ 12% ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਸਹੀ ਯਾਤਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਦੀ ਲੁੰਗੀ ਅਤੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜੀ ਹੋਈ ਚਿੱਟੀ ਰੰਗ ਦੀ ਫਰਟੀ ਕਮੀਜ਼ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦਾ ਸਿਰ ਸੱਜੇ ਮੋ ਮੋਢੇ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਰੇਲਵੇ ਪਟੜੀ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਦੱਖਣੀ ਰੇਲਵੇ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

5. ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਕੁਝ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 01.11.2016 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਾਅਵਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿਤੀ 29.06.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਦਾਅਵਾ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਯਾਤਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੇਲਵੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਦਾਅਵਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ ਡੀ ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਦੀ ਭਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਕੈਚ ਨਕਸ਼ੇ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

6. ਸਿਵਲ ਵਿਭਿੰਨ ਅਪੀਲ ਨੰ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2019 ਦੀ ਧਾਰਾ 2442 ਵਿੱਚ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਸੱਚਾ ਯਾਤਰੀ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

7. ਅਸਾਇਲਿੰਗ ਜਿਹੜੇ ਨਤੀਜੇ, ਅਪੀਲ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਵਕੀਲ ਐਫਆਈਆਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ, ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 27.09.2014 ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 14.11.2014 ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ, 1989 ਦੀ ਧਾਰਾ 123 (ਸੀ) (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ") ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਣੀਕੰਦਨ (ਏਡਬਲਯੂ-1) ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 10 ਰੁਪਏ ਦੀ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਲਪੇੱਟਈ ਤੋਂ ਕਰੂਰ ਤੱਕ ਟ੍ਰੇਨ ਨੰਬਰ 56841 ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਲਾਲਪੇੱਟਈ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਰੀਨਾ ਦੇਵੀ [1] ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਸਲ ਯਾਤਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ' ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰੇਲਵੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਗਲਤ ਹਨ। ਯੂ. ਓ. ਆਈ. ਬਨਾਮ ਰਾਧਾ ਯਾਦਵ [2] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨੇਕਦਿਲ ਯਾਤਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

8. ਪ੍ਰਤੀ ਕੰਟਰਾ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ; ਪਹਿਲਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ' ਅਸਲ ਯਾਤਰੀ 'ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇੱਕ' ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ 'ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਤੱਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9. ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਿਰ ਲਈ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ, ਖਾਸ ਅਧਿਆਇ XIII ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਅਤੇ ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਪੜ੍ਹਚੋਲ 'ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ. ਧਾਰਾ 123 (ਸੀ) "ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਯਾਤਰੀ ਦਾ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਡਿੱਗਣਾ ਇੱਕ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 124 ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਦੌਰਾਨ ਕੋਈ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਗਲਤ ਕੰਮ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਡਿਫਾਲਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

[1] (2019) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 572

[2] (2019) 3 ਐਸਸੀਸੀ 410

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰੇਲਵੇ ਅਜਿਹੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। 'ਯਾਤਰੀ' ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾਲ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਟਿਕਟ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵੈਧ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

10. ਰੀਨਾ ਦੇਵੀ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯਾਤਰੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ[3] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [4] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਜੇਟੀ ਨਾਗਾ ਲਕਸ਼ਮੀ ਪਾਰਵਤੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [5] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ' ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਲਾਸ਼ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਨੇਕਦਿਲ ਯਾਤਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੇ ਜ਼ਖਮੀ ਜਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਟਿਕਟ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਨੇਕ ਯਾਤਰੀ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਉੱਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਖਲ ਕਰਕੇ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰੇਲਵੇ ਉੱਤੇ ਬੋਝ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

11. ਉਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਸਹੀ ਹਨ ਜਾਂ ਗਲਤ।

12. ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਘਟਨਾ ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਕਰੂਰ ਦੁਆਰਾ 27.9.2014 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਫਆਈਆਰ ਮੁਤਾਬਕ 27.9.2014 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮਨਿਕੰਦਨ (ਏ. ਡਬਲਿਊ. 1) ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਲਾਲਾਪੇਟੀ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਲਾਲਾਪੇਟੀ ਤੋਂ ਕਰੂਰ ਲਈ ਈਰੋਡ ਪੈਸੇਂਜਰ ਟ੍ਰੇਨ ਦੀ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦੀ ਸੀ।

[3] 1992 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਮਪੀ 96

[4] 2014 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਡੇਲ 101

[5] 2011 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਏਪੀ 828

[5](2019) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 391

ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਮੁਚਾਮੀ @ਮੁਥੁਸਾਮੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਕਰੂਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਤਕਰੀਬਨ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਾਚੇ ਅਯੱਪਨ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹਾਦਨਾਪੁਰਮ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ' ਤੇ ਟ੍ਰੇਨ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਦਿਨ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

"ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੁਚਾਮੀ @ਮੁਥੁਸਾਮੀ ਉਮਰ 50/14, ਪੁੱਤਰ ਮੂੱਕਨ, ਕੋਡਿੱਕਲ ਸਟ੍ਰੀਟ, ਲਾਲਾਪੇੱਟਈ, 27.09.2014 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੱਤ 'ਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦਾ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਮਣੀਕੰਦਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਲਾਲਾਪੇੱਟਈ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ' ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲਈ ਲਾਲਾਪੇੱਟਈ ਤੋਂ ਕਰੂਰ ਜਾਣ ਲਈ ਰੇਲ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਟਿਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਈਰੋਡ ਯਾਤਰੀ ਰੇਲ ਦੁਆਰਾ ਤ੍ਰਿਚੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਰੇਲਗੱਡੀ ਮਹਾਦਨਾਪੁਰਮ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰੇਲ ਦੇ ਡੱਬੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਫਸ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਹੱਥ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੌਕੇ' ਤੇ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

13. ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸਿਵਲ ਸਹਾਇਕ ਸਰਜਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਹੈੱਡ ਕੁਆਰਟਰਜ਼ ਹਸਪਤਾਲ, ਕਰੂਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ 27.9.2014 ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਮੌਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀਃ

"ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਗਣ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 4 ਤੋਂ 8 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰ ਦੇ ਸਿਰ ਕੱਟਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ"।

14. ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

"ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਹਾਲਾਤ ਸਬੰਧੀ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਹੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਗਵਾਹ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਚਾਇਤੀ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰੋ, ਅਤੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੁਚਾਮੀ @ਮੁਥੁਸਾਮੀ, 50/14, ਪੁੱਤਰ ਮੂੱਕਨ, ਕੋਡਿੱਕਲ ਸਟ੍ਰੀਟ, ਲਾਲਪੇੱਟਈ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਰਾਯਪੁਰਮ-ਟੀਕੇ, ਕਰੂਰ-ਡੀ. ਟੀ. ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੱਤ 'ਤੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਇਲਾਜ ਲਈ ਕਰੂਰ ਜੀ. ਐਚ. ਜਾਂਦਾ ਸੀ. ਸਾਈਕਲ' ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਟਿਕਟ ਖਰੀਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਤ੍ਰਿਚੀ ਤੋਂ ਕਰੂਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਟ੍ਰੇਨ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਚਾਮੀ @ ਮੁਥੁਸਾਮੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹਾਦਨਾਪੁਰਮ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਆਇਆ, ਉਹ ਟ੍ਰੇਨ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ, ਸਿਰ ਦਾ ਸਿਰ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ, ਸੱਜਾ ਹੱਥ

ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਇੱਕ "ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੌਤ" ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਕੇਸ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ "

15. ਦੱਖਣੀ ਰੇਲਵੇ ਰੇਲਵੇ ਯਾਤਰੀ (ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਢੰਗ) ਨਿਯਮ, 2003 ਦੇ ਨਿਯਮ 7 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਿਤੀ 7.6.2017 ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ (ਸੰਖੇਪ ਲਈ "ਨਿਯਮ, 2003) ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ, ਮਹਾਦਨਾਪੁਰਮ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਯਾਤਰੀ ਬਿਨਾਂ ਟਿਕਟ ਦੇ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ

"ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 27.9.2014 ਨੂੰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੈਡੀਕਲ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਕਰੂਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਟੀ. ਨੰ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। 56841 ਪਾਸ (ਸਾਬਕਾ. ਟੀਪੀਜੇ-ਈਡੀ) ਲਾਲਪੇਟਈ ਤੋਂ ਕਰੂਰ ਤੱਕ। ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਰੇਲਗੱਡੀ ਆਪਣੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੁਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

16. ਜਾਂਚ ਦੇ ਉਕਤ ਨਤੀਜੇ ਡੀ ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ, ਤੰਜੌਰ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ 27.9.2014 ਨੂੰ ਮਹਾਦਨਾਪੁਰਮ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ' ਤੇ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 27.09.2014 ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨ ਨੰ. 56841 ਸਵੇਰੇ 08:43 ਵਜੇ ਮਹਾਦਨਾਪੁਰਮ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ 08:44 ਵਜੇ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ। ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੋਂ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਚ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਏਸੀਪੀ ਕਾਰਨ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 01446. ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਕਤ ਕੋਚ ਵਿੱਚ ਗਏ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਲਗਭਗ 50 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁਰਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਟਰੈਕ ਉੱਤੇ ਦੌੜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਡੀ. ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਚੇਨ ਖਿੱਚਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੋਚ ਨੰ. 04446, ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਰੇਲਵੇ ਟਰੈਕ 'ਤੇ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਉਕਤ ਤੱਥ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਤ੍ਰਿਚੀ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ' ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

17. ਇਹ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਡੀਆਰਐਮ ਨੇ 7.6.2017 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ., ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮ, 2003 ਦੇ ਨਿਯਮ 7 ਅਧੀਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਣੀਕੰਦਨ-ਏਡਬਲਯੂ 1 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਮੁਕੇਈ ਅਤੇ ਓਆਰਐੱਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ।

ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 7.6.2017 ਨੂੰ ਡੀਆਰਐਮ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਗਲਤ ਅਤੇ ਸੈੱਟ-ਸਾਈਡ ਹਨ।

18. ਹੁਣ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਨੇਕਦਿਲ ਯਾਤਰੀ ਸੀ? ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਏਡਬਲਯੂ 1-ਮਣੀਕੰਦਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਲਾਲਪੇਟਈ ਤੋਂ ਕਰੂਰ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਰੇਲ ਟਿਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਦਾ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਏਡਬਲਯੂ 1 ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਰਾਸ-ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਉਸਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲਈ ਲਾਲਪੇਟਈ ਤੋਂ ਕਰੂਰ ਤੱਕ ਦੀ ਟਿਕਟ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। 10/- ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰੂਰ ਜਾਣ ਲਈ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਹਾਦਨਾਪੁਰਮ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਾਸਟਰ ਡੀ ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 27.9.2014 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਰੇਲਵੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤ੍ਰਿਚੀ ਦੁਆਰਾ 14.11.2014 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮਿਤੀ 7.6.2017 ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਯਾਤਰੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵੈਧ ਟਿਕਟ ਸੀ, ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦਾਅਵਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਯਾਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ ਰੇਲਵੇ ਟਿਕਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਬੋਝ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੇ ਕਿ ਰਿਕਵਰੀ ਦੌਰਾਨ ਟਿਕਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੀਨਾ ਦੇਵੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮੁਚਾਮੀ @ਮੁਥੁਸਾਮੀ ਦੀ ਮੌਤ ਇੱਕ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ 27.9.2014 ਨੂੰ ਇੱਕ ਯਾਤਰੀ ਟ੍ਰੇਨ ਨੰ. 5684 ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਨੇਕਦਿਲ ਯਾਤਰੀ ਸੀ। ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਗਲਤ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਰੇਲਵੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਰੇਲਵਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 124 ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

20. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ 25.7.2016 ਨੂੰ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਯਮ, 1990 ਨੂੰ 01.01.2017. ਇਸ ਲਈ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੀਨਾ ਦੇਵੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾ 18 ਅਤੇ 19 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈਃ

"18. ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਮਿਕਸ ਨੇ ਰਮਨ ਆਇਰਨ ਫਾਉਂਡਰੀ ਅਤੇ ਕੇਸੋਰਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਗੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਸਿਰਫ ਉਸ ਦਿਨ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੇਸੋਰਮ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਵੈਲਥ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1957 ਦੇ ਤਹਿਤ "ਸ਼ੁੱਧ ਸੰਪਤੀ" ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਐਮ) ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ਾ" ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ "ਕਰਜ਼ਾ" ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀ ਉੱਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਰਕਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ "ਕਰਜ਼ਾ" ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਕਤ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦੀ। ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਉਸ ਸਾਲ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਟੈਕਸ ਲੇਖਾ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਮਨ ਆਇਰਨ ਫਾਉਂਡਰੀ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ "ਕਰਜ਼ੇ" ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬਿਨਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕਰਜ਼ਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਉੱਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜਿਸ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰਾਠੀ ਮੈਨਨ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਉਹ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਰਕਮ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਦਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਮਿਲੇਗਾ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ' ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਮੋਟਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ

ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਆਜ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਰਕਮੈਨ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦਿਓ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

19. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਵਾਜਬ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਣੀ ਗਈ ਰਕਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੋ ਰਕਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਠੀ ਮੈਨਨ ਅਤੇ ਕਲੰਡੀ ਚਰਨ ਸਾਹੂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਦਿਓ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ' ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਾਜਬ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ' ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਅਣ-ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

21. ਰਾਧਾ ਯਾਦਵ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸੰਬੰਧਤ ਪੈਰਾ 11 ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

"11. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਰੀਨਾ ਦੇਵੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਵਿਆਜ ਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਗਣਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਣੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਰਕਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਅੰਕੜਾ ਅਨੁਸੂਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮੂਲ ਅੰਕੜੇ ਉੱਤੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਾਜਬ ਦਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਿਣੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮਾਪ ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਅੰਕੜਾ 4,00,000/- ਰੁਪਏ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਾਜਬ ਦਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅੰਤਮ ਅੰਕੜਾ ਰੁਪਏ 8,00,000/- ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਸੋਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਰੁਪਏ 8,00,000/- ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮੂਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ 8,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 8,00,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਦਾ ਲਾਭ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਾਮਲਾ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਜਾਂ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

22. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਦਿਲੀਪ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ[7] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

23. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 29.06.2017 ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 26.03.2021 ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਦਾਅਵਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 4,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਲੇਮ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ 7% ਵਿਆਜ ਦੀ ਦਰ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਅੰਤਿਮ ਅੰਕੜਾ 8,00,000/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 8,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅੱਠ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ

[7] 2019 ਐਸ ਸੀ ਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ ਸੀ 2119

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler